

ศาสนาพื้นบ้าน

(Minkan Shinko)

ยูพา คลังสุวรรณ¹

ลักขณา ก่อวานิชกุล²

ปิยาภรณ์ จันทร์สวย³

ศาสนาพื้นบ้าน(Minkan Shinko)เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจเรื่องหนึ่งสำหรับคนญี่ปุ่นส่วนใหญ่ ชีวิตทางศาสนาไม่เพียงแต่เกิดอะไรในศาสนาชินโต ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และองค์กรศาสนาอื่น การนับถือศาสนาของคนญี่ปุ่นก็เพื่อตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวัน ศาสนาพื้นบ้าน เป็นศาสนาดั้งเดิม ซึ่งมีทั้งชินโต พุทธ เต๋า หิน-หยาง ลัทธิขงจื้อ และศาสนาอื่น

ศาสนาพื้นบ้านไม่เหมือนกับศาสนาอื่นที่มีสถาบัน ศาสนาพื้นบ้านไม่มีทั้งคำสั่งสอน(doctrine)ไม่มีองค์กร ศาสนาพื้นบ้านจะประกอบไปด้วยแนวปฏิบัติมากมาย ซึ่งมักจะเกี่ยวกับความเชื่อ ประเพณีต่างๆ ที่แสดงออกโดยผ่านศาสนา ศาสนาพื้นบ้านมักเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม และมีส่วนร่วมในความคิดต่างกันในเรื่องชีวิต และเกี่ยวกับโลกซึ่งอยู่รอบข้างของคนที่นับถือศาสนาพื้นบ้านนั้น ศาสนาพื้นบ้านไม่

¹ รองศาสตราจารย์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

² นักศึกษาปริญญาโท

³ นักศึกษาปริญญาโท

แสวงหาผู้นับถือหรือไม่มีความประสงค์จะชักจูงใครต่อใครให้หันมานับถือศาสนาของตน คือ ศาสนาพื้นบ้านไม่มีการโฆษณาชวนเชื่อ ศาสนาเป็นอะไรที่ถ่ายทอดสิ่งที่เป็นประเพณีในหมู่คนซึ่งผูกติดกันกับชุมชน หรือผูกกับความเป็นเครือญาติด้วยเหตุนี้ประเพณีในศาสนาพื้นบ้านจึงผูกติดกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น งานฉลองครบรอบปีและพิธีส่งผ่านของชีวิต ส่วนงานในวัดพุทธ ก็มีงานศพงานสวด เป็นต้น

ศาสนาพื้นบ้านนั้น ไม่ใช่เป็นศาสนาของแนวคิดจึงไม่มีการสอน ศาสนาพื้นบ้านเน้นพิธีกรรม เพื่อความมั่นคงและผลที่เห็นได้ในโลกนี้ ผลที่ให้เห็นได้คือ ทำให้พ้นจากภัยอันตราย ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เกิดการเจริญเติบโต ทำให้หายเจ็บไข้ได้ ทำให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองได้ (prosperity) เป็นต้น บางทีอาจเป็นเพราะพิธีกรรมเป็นแบบอย่างนั้น ความเชื่อพื้นบ้านญี่ปุ่น และแนวปฏิบัติจึงมีลักษณะเป็นศาสนาที่มีเวทมนตร์คาถา (Magico-religions)

Esben Andreason ได้พูดว่า เคยมีการสำรวจ ปรากฏว่าคนญี่ปุ่น 60% หันไปหาเทพ(คามิ)ในช่วงที่มีความวิตกกังวล มากกว่าครึ่งของ ประชากรเชื่อว่า มีวิญญาณหลังตาย และ 60 % ของคนญี่ปุ่นยังคงสนใจวันดีมีโชคและวันไม่ดี และประมาณ 75%ของบ้านญี่ปุ่นจะมีหิ้งบูชาที่เป็นหิ้งชินโต (kamidana) และหิ้งพุทธ (butsudan) และเกือบ80%ของประชากรยังคงไปไหว้ที่ศาลเจ้าชินโต และวัดพุทธในวันปีใหม่

คนญี่ปุ่นโดยทั่วไปจะกราบไหว้เทพบนหิ้งชินโต (kamidana) ที่อยู่ในบ้าน หิ้งชินโตจะมีศาลเจ้าจำลองขนาดเล็ก ขนาดของศาลเจ้าในบ้านจะใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับปัจจัยและความเลื่อมใสของหัวหน้าครอบครัว

คนญี่ปุ่นคิดว่า คนจะเปลี่ยนจิตใจกลับไปกลับมา เหมือนการเคลื่อนไหวเดินไปมาของร่างกายไม่ได้ ดังนั้นในการไหว้เทพที่สิ่งสถิตยบนหิ้งบูชาที่บ้าน จึงต้องมีการเตรียมตัวก่อนไหว้ เช่น ตื่นเช้า ต้องล้างหน้า บ้วนปาก ทำความสะอาดทั้งทางร่างกายและทำจิตใจให้บริสุทธิ์สะอาดด้วย เทพ (kami) และวิญญาณบรรพบุรุษ การบูชาเทพตามขั้นตอนดังที่กล่าว จะทำให้วันที่บูชาเป็นวันที่มีความหมายและสามารถทำงานได้ด้วยความรู้สึที่ดี เทพ(คามิ)เป็นเทพที่จริงใจ และจะปกป้องรักษาผู้ที่มีความเชื่อเสมอ บรรพบุรุษจะให้ความช่วยเหลือ และจะให้พลังที่มองไม่เห็น จะทำให้สามารถมีชีวิตที่ถูกต้อง (righteous)

ของที่บูชาเทพจะต้องสด และถ้ามีผลไม้ที่ปลูกเองต้องเป็นผลไม้ที่ออกมารั้งแรก ของที่จะนำมาบูชาจะประกอบด้วย ข้าวสะอาด(จะหุงหรือไม่หุงก็ได้) น้ำ และเกลือ ในโอกาสพิเศษอาจจะไหว้ด้วยข้าวที่ยังไม่หุง ขนมทำจากข้าว, ปลาจากทะเล,ไก่, สหรัย,ผัก,ผลไม้ ผลผลิตจากไร่นาของของผู้ไหว้ วันบูชาบรรพบุรุษ อาจจะไหว้ของที่บรรพบุรุษชอบก็ได้ นอกจากการไหว้ที่กล่าวข้างต้น ในกรณีที่รับประกาศนียบัตร,รับตำแหน่งใหม่,รับเงินเดือน(ทุกเดือน)อาจมาวางต่อหน้าเทพเพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณที่ให้

อีกด้านหนึ่งของศาสนาพื้นบ้านจะเกี่ยวกับพิธีกรรมในรอบปี

ศาสนาพื้นบ้านกับพิธีกรรมต่าง ๆ

ในสังคมญี่ปุ่นที่ยังคงมีความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาพื้นบ้าน มีการประกอบพิธีทางศาสนาพื้นบ้าน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับชีวิตและอาชีพการเพาะปลูก เช่น การเกิด การแต่งงาน การไถพรวนดิน การหว่าน การเก็บเกี่ยว เป็นต้น แต่จะไม่มี

ความเกี่ยวข้องกับความตาย จะเห็นได้ว่า คนญี่ปุ่นจะเข้าไปทำตามศาลเจ้าในท้องถิ่นอยู่เสมอ นับตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เพื่อที่จะขอความคุ้มครองและขอพร

พิธีกรรมของศาสนาพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิต

1. พิธีโอชิชิยะ(Oshichiya) ซึ่งแปลว่าคืนวันที่ 7 หมายถึง หลังจากลูกเกิดได้ 7 วัน พ่อแม่จะตั้งชื่อลูกและมีพิธีฉลองกัน ซึ่งในสมัยก่อนผู้ที่ตั้งชื่อเด็กคือ คุณตาของเด็ก ในวันพิธีตั้งชื่อ พ่อแม่จะเขียนชื่อเด็กที่ตั้งให้ รวมทั้งวันเดือนปีเกิดลงในกระดาษญี่ปุ่น(กระดาษฟาง)ด้วยฟูกัน แล้วเอากระดาษนั้นไปเก็บรักษาไว้ที่วัดหรือหิ้งพระของครอบครัว
2. พิธีโอะมิยะไมริ(Omiyamairi) แปลว่าการเยี่ยมวัดครั้งแรก เมื่อเด็กเกิดในเขตของวัดใดก็จะถือว่าเป็นบุตรของเทพารักษ์องค์นั้น และเป็นสมาชิกของวัดนั้นด้วย การไปเยี่ยมวัดนั้นเด็กผู้ชายจะต้องไปในวันที่ 31 หลังคลอด ส่วนเด็กผู้หญิงจะไปวันที่ 32 หลังคลอด ผู้อุ้มเด็กไปวัดคือ ย่า ส่วนครอบครัวของแม่เด็กจะเป็นผู้จัดเตรียมเสื้อผ้า และญาติมิตรก็จะให้ตุ๊กตาหมีที่ทำด้วยกระดาษแก่เด็ก ซึ่งเชื่อกันว่าหมีน้อยตัวนั้นจะเป็นผู้รับโรคภัยเคราะห์กรรมแทนเด็กเมื่อวางไว้กับเด็กตอนนอนหลับ แต่ปัจจุบันความเชื่อพวกนี้จางหายไปแล้ว ตุ๊กตาหมายังคงให้กันเป็นเครื่องประดับหรือของเล่นสำหรับเด็กเท่านั้น
3. พิธีโอะคุโยโซะเมะ(Okuisume) คือ พิธีการเปลี่ยนผ้าและพิธีเริ่มกินอาหาร ซึ่งจะฉลองกันในวันที่ 100 หรือ 120 ของเด็ก แต่ในสมัยก่อนจะแยกกันคือ พ่อเมื่อเด็กอายุครบ 100 วัน พ่อแม่จะเปลี่ยนเสื้อผ้าสีขาวที่ใช้มาตลอด เป็นสีอื่นต่าง ๆ แทน และเมื่อเด็กอายุ 120 วัน ก็จะเริ่มให้เด็กกินข้าวโดยจะจัดทำ

เป็นพิธีการขึ้นเรียกว่า “พิธีคฺยฺเซเมะ”(kuizome) หมายถึงการกินครั้งแรกตามพิธีการ จะเชิญผู้ที่มีอายุยืนยาวในละแวกบ้านมาเป็นพ่อแม่อุปถัมภ์ของเด็ก เด็กชายจะมีพ่ออุปถัมภ์ เด็กหญิงจะมีแม่อุปถัมภ์ อาหารให้เด็กในพิธีจะจัดถาดสี่ขาสำหรับกินคนเดียว อาหารนี้ประกอบด้วย “ข้าวแดง” ทำจากถั่วชนิดหนึ่งและแป้งจีข้าวเจ้า ชุปใส ปลาแดงทะเล ลูกเกดดอง เป็นต้น บางแห่งใส่ลูกหิน 3 ลูก ลงไปในถาดด้วย เพื่อเป็นเครื่องหมายให้พ้นเด็กแข็งแรง ลูกหินนี้เอามาจากหินหรือชายหาดใกล้บ้านนั่นเอง นั่นเป็นถาดของควา ยังมีถาดของหวานอีกถาดหนึ่งต่างหาก ใส่ขนมแป้งข้าวเจ้าสีแดงสีขาว 5 คู่ด้วยกัน ในพิธีนั้น พ่อหรือแม่อุปถัมภ์จะอุ้มเด็กใส่ถาด แล้วใช้ตะเกียบคีบอาหารทำเป็นป้อนเด็ก

4. พิธีหะซึเซกกุ(Hatsuzekku) ซึ่งแปลว่า งานฉลองประจำปีครั้งแรกของเด็ก จะตรงกับวันที่ 3 มีนาคม ซึ่งเป็นวันเด็กหญิง และวันที่ 5 พฤษภาคมเป็นวันเด็กชาย จะมีการฉลองกันเป็นประจำทุกปีจนทุกวันนี้ ในการฉลองนี้ ตายายจะซื้อตุ๊กตา 2 ตัว ๆ หนึ่งแทนองค์จักรพรรดิ อีกตัวแทนพระราชินีให้กับเด็กเป็นของขวัญ
5. พิธีเจ็ด-ห้า-สาม จะตรงกับวันที่ 15 ธันวาคมของทุกปี เป็นวันที่เด็กอายุ 3,5,7ขวบ จะไปกราบไหว้พระที่วัด โดยแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์ที่สวยงามที่สุด เหตุผลหลักที่ว่าทำไมเด็ก ๆ อายุ 3 ขวบจึงมาฉลองกัน ก็เพราะวันนี้เป็นวันที่เขาได้รับอนุญาตให้ไ้ผมยาวได้ พิธีนี้จึงเรียกกันว่า “พิธีอนุญาตให้เด็กเริ่มไ้ผมยาว” สำหรับเหตุผลการฉลองเด็กชายอายุ 5 ขวบ ก็เพราะวันนี้เป็นวันที่เขาได้รับอนุญาตให้สวมกางเกงไปไหนมาไหนเป็นทางการได้เป็นครั้งแรก(ก่อนหน้านั้นสวมเสื้อผ้าสำหรับเด็กซึ่งไม่แสดงเพศ) พิธีนั้นจึง

เรียกว่า “พิธีวันเด็กชายสวมกางเกง” สำหรับการฉลองเด็กหญิง 7 ขวบ เพราะว่าวันนี้เป็นวันแรกที่ได้รับอนุญาตให้สวมผ้าพันเอว(obi)กับกิโมโนได้ แทนที่จะใช้เชือกรัดเอวแต่ก่อน พิธีนี้มีชื่อว่า “พิธีวันถอดเชือกรัดเอวและใช้ผ้าพันเอวกับกิโมโนสำหรับเด็กหญิง”

6. พิธีฉลองอายุครบช่วง จะตรงกับวันที่ 15 มกราคมของทุกปี เป็นวันที่เด็กได้ย่างเข้าไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ หรือ “วันบรรลุนิติภาวะ”ของเยาวชนญี่ปุ่น ดังนั้น พอถึงวันนี้คนที่ย่างเข้า 20 ปีทั้งหลาย ไม่ว่าหญิงหรือชาย ไม่ว่าจะก่อนหน้าหรือหลังวันนั้นบ้าง ก็จะมาร่วมฉลองความเป็นผู้ใหญ่กันอย่างพร้อมเพรียง ความจริงพิธีนี้ยังเป็นของญี่ปุ่น เพิ่งจะเริ่มทำกันในปี 1984 เป็นครั้งแรก อเมริกันเป็นผู้ชนะสงครามและปกครองญี่ปุ่นอยู่ขณะนั้นคงจะเป็นผู้ชักนำเข้ามา วันที่ 15 มกราคม จึงเป็นวันหยุดงานของชาติ ชุมชนต่างๆจะเชิญชวนเยาวชนที่จะกลายเป็นผู้ใหญ่ในปีนั้นมาชุมนุมกันที่ศาลาประชาคมท้องถิ่นแล้วประกอบพิธีแรกเริ่มความเป็นผู้ใหญ่ให้

พิธีกรรมของศาสนาพื้นบ้านที่เกี่ยวกับอาชิฟะปะปลุก

1. พิธีอะมะโงะอิ(Amagoi)หรือพิธีขอฝน ซึ่งจะแตกต่างกันตามท้องถิ่น บางท้องถิ่นชาวนาจะฆ่าและตัดหัวของม้า หรือวัวตัวผู้ จากนั้นก็โยนลงลำธาร พร้อมกับสวดอ้อนวอนให้ฝนตก หรือสวดมนต์อ้อนวอนต่อมังกรที่ทำด้วยฟางข้าวเพื่อขอให้ฝนตก หรือสวดมนต์อ้อนวอนต่อ “อะมะโงะอิ จิโซ”(Amagoi Jizo) ซึ่งเป็นรูปปั้นหิน นอกจากนี้ ในการทำพิธีกรรมอาจจะมีการก่อไฟ และมีการรำขอฝนที่เรียกว่า “อะมะโงะอิ โอะโตะริ”(Amagoi odori)

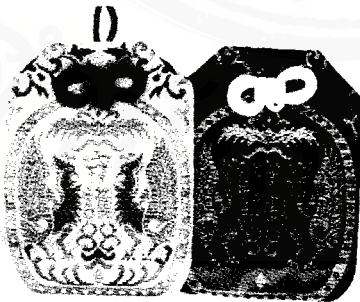
2. พิธีมินะงุชิ มะทซุริ (Minaguchi Matsuri) เป็นพิธีหลังจากที่หว่านเมล็ดลงในแปลงเพาะต้นกล้าแล้ว โดยชาวนาจะกองโคลนที่คันนา มีการวางดอกไม้ และปักกิ่งไม้ตรงคันนาและถวายเป็นข้าวคั่ว หรือยะกิโงะมะ เพื่อสักการะแก่เทพเจ้าแห่งผืนนา
3. พิธีทะอุเอะ(Taue) หรือพิธีย้ายต้นกล้า เป็นพิธีที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ในการย้ายต้นกล้าจะต้องอาศัยความร่วมมือจากชาวบ้านในหมู่บ้าน มีหัวหน้าของกลุ่มแรงงานเป็นผู้นำและเป็นประธานในการประกอบพิธี พิธีการย้ายต้นกล้าเริ่มต้นโดยการที่ชาวบ้านทำการต้อนรับเทพซัมบาอิ(Sanbai-sama)ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งผืนนา หลังจากชาวนาถอนต้นกล้าออกจากแปลงแล้ว ก็ทำการกองโคลนที่คันนาและปักกิ่งไม้ตรงคันนา และมีการร้องเพลงสรรเสริญ เมื่อถึงเวลาเที่ยงจะมีกลุ่มโอะนะริซึ่งเป็นกลุ่มหญิงสาวพรหมจรรย์เข้าร่วมในการประกอบพิธีกรรม แต่งกายสวยงาม และถืออาหารศักดิ์สิทธิ์ถวายเป็นทานให้ชาวนารับประทาน
4. พิธีโฮะคะเคะ (Hokake) หรือ พิธีเก็บเกี่ยวจะแตกต่างกันตามท้องถิ่น บางแห่งจะจัดพิธีเก็บเกี่ยวในวันแรกของเดือนสิงหาคม หรือในช่วงเวลาจัดพิธีบัตเป่าแรงลม บางแห่งจัดในวันฉินชิ⁴ ของฤดูใบไม้ร่วง หรือในวันแรกที่ลงมือเก็บเกี่ยว
5. พิธีคะริอะเงะ มะทซุริ (Kariage matsuri) หรือ พิธีเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยว จะจัดแตกต่างกันตามท้องถิ่นและภูมิอากาศ ในการจัดพิธีกรรมจะมีการรับประทานขนมโมะจิด้วย

⁴ วันฉินชิ คือวันที่กลางวันและกลางคืนยาวเท่ากัน หนึ่งปีจะเกิดขึ้น 2 ครั้ง

เครื่องรางในศาสนาชินโตพื้นบ้าน

เครื่องรางเป็นส่วนประกอบหนึ่งของศาสนาชินโตพื้นบ้านที่แทรกอยู่ในวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น เนื่องจากคนญี่ปุ่นเชื่อว่า เป็นสิ่งแทนพลังอำนาจของเทพเจ้าหรือคามิที่จะช่วยคุ้มครองปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ นำความโชคดีมาให้ผู้เป็นเจ้าของ และเป็นสิ่งที่ผู้เป็นเจ้าของเครื่องรางสามารถทำการอธิษฐานขอพรในสิ่งที่ปรารถนาได้ พลังของคามิที่สถิตอยู่ที่ศาลเจ้าถ่ายทอดมายังเครื่องราง โดยการทำพิธีของพระชินโตและนำเครื่องรางมาขายให้กับประชาชนทั่วไปให้นำเครื่องรางกลับไปปกป้องคุ้มครองตน ความเชื่อในเรื่องเครื่องรางเป็นความเชื่อสืบเนื่องมาจากความเชื่อในพลังอำนาจของคามิ มนุษย์ต้องการพลังของคามิมาช่วยให้ใช้ชีวิตอย่างราบรื่นมีความสุข เครื่องรางจึงเป็นสิ่งที่ช่วยตอบสนองความต้องการของผู้คนที่ต้องการความปลอดภัยและความราบรื่นในการดำเนินชีวิต โดยเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์และคามิในการนำพลังอำนาจจากคามิมาสู่มนุษย์ และนำคำขอพรจากมนุษย์ไปสู่คามิ ซึ่งสามารถอธิบายเกี่ยวกับเครื่องรางต่างๆ ของญี่ปุ่นได้โดยสังเขปดังนี้

- โอะมะโมะริ(omamori)

เป็นเครื่องรางที่ช่วยปกป้องคุ้มครองภัยอันตรายและสิ่งชั่วร้ายต่างๆ และนำมาซึ่งความโชคดี โดยคำว่า โอะมะโมะริ(omamori)มาจาก คำว่า มะโมรุ (mamoru) ในภาษาญี่ปุ่นที่แปลว่า ปกป้องรักษา โอะมะโมะริ มีรูปแบบที่หลากหลาย แต่ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดก็คือ โอะมะโมะริบุคุโระ(omamari bukuro) หรือ ถุงเครื่องราง เป็นถุงผ้าขนาดเล็กยาว 1-2 นิ้ว เป็นถุงหลากสีส้น บนด้านหนึ่งของถุงปักชื่อของวัดหรือศาลเจ้าด้วยด้ายสีทองหรือสีเงิน และอีกด้านหนึ่งของถุงปักคำให้พรในเรื่องต่างๆ เช่นคำว่า มีความสุข, สุขภาพแข็งแรง เป็นต้น ภายในถุงจะเป็นกระดาษหรือแผ่นไม้ที่เขียนข้อความ โดยพระที่วัด หรือศาลเจ้า โดยเป็นคำให้พรในเรื่องต่างๆ ที่เป็นการปรารถนาของผู้คน เช่น ขอให้มียาอายุยืนยาว, ขอให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น มีความเชื่อเกี่ยวกับถุงเครื่องรางว่าห้ามเปิดถุง เครื่องรางเพราะว่าจะเป็นการปฏิเสธคำให้พรที่เขียนไว้ในถุง

ถุงเครื่องรางนี้เป็นที่นิยมมาก เพราะมีขนาดเล็กพกพาสะดวก และยังมีคำให้พรต่างๆ ที่ครอบคลุมในการดำเนินชีวิตตลอดทั้งช่วงชีวิต ถุงเครื่องรางแต่ละอันก็จะมีคำให้พรที่แตกต่างกัน โดยใน 1 ถุงเครื่องรางก็จะมี 1 คำให้พรเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นจึงเป็นการตอบสนองความต้องการได้หลากหลายครบถ้วน ซึ่งสามารถแยกเป็นด้านต่างๆ เกี่ยวกับ

1. การเกิด	5. ความรัก
2. การเรียน	6. การเดินทาง
3. การทำงาน	7. สุขภาพ
4. การแข่งขัน	8. ความสุขความปลอดภัย

ถุงเครื่องรางนั้นสามารถเก็บไว้ในที่ต่างๆ กัน เช่นในรถ ในกระเป๋า สตางค์ กระเป๋ามือถือ กระเป๋านักเรียน เป็นต้น นอกจากถุงเครื่องรางแล้วยังมี โอะมะโมะริประเภทอื่นอีก เช่น สร้อยลูกประคำ และเนทซุเคะ(Netsuke) ซึ่งเป็นไม้แกะสลักเป็นรูปต่างๆ เช่น น้ำเต้าห้อยกับเชือกและกระดิ่ง ซึ่งบางครั้งก็มีการประยุกต์เป็นแค่เชือกห้อยอย่างเดียวนำไปผูกติดกับของต่างๆ ได้ โอะมะโมะริ มีไว้เพื่อปกป้องคุ้มครองอันตรายต่างๆ โอะมะโมะริจำเป็นต้องมีลักษณะคำให้พร เฉพาะอย่างที่หลากหลายเหมือนกับถุงเครื่องราง

- โอะฟูตะ(Ofuda)

โอะฟูตะ(Ofuda) มีลักษณะเป็นแผ่นยันต์ ที่ทำกระดาษ หรือแผ่นไม้เขียนคำให้พรในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตเอาไว้ ที่มีความหมายหลากหลาย โดย 1 แผ่นจะมี 1 คำให้พร มีไว้เพื่อปกป้อง บัดเป่าสิ่งชั่วร้าย และนำมาซึ่งความโชคดีเช่นเดียวกับ โอะมะโมะริ ต่างกันตรงที่ โอะฟูตะไม่ค่อยนิยมพกติดตัว หรือใช้คุ้มครองเฉพาะบุคคล แต่มักจะนำไปบูชาที่บ้านเพื่อให้ปกป้องคุ้มครองคนในครอบครัว โดยมักจะติดไว้ที่คะมิตะนะ(kamidana)หรือที่บุทซูดัน(butsudan)

โอะฟูตะ(Ofuda)

ฮะมะยะ(Hamaya)

- ฮะมะยะ(Hamaya)

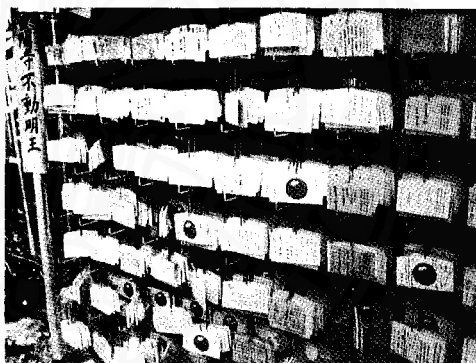
ฮะมะยะ หรือ ลูกศรจัดสิ่งชั่วร้าย(evil destroying arrow)เป็นลูกศรที่ใช้ปกป้องคุ้มครองให้พ้นจากสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง โดยมีความเชื่อมาตั้งแต่สมัยโบราณว่าคันธนูและลูกศรก็เป็นที่สถิตของพลังอำนาจของคามิในการปกป้องอันตรายจากสิ่งชั่วร้าย โดยคนญี่ปุ่นจะไปซื้อฮะมะยะในช่วงปีใหม่ในการเยี่ยมศาลเจ้าครั้งแรกของปี หรือ ฮะทซุโมอูเตะ(hatsumode)เพื่อให้ช่วยคุ้มครองให้ปีใหม่ที่มาถึงเป็นปีที่มีแต่สิ่งดี ๆ โดยมักจะนำฮะมะยะไปไว้ในทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หรือคิมอน(kimon) ซึ่งเชื่อว่าเป็นทิศที่สถิตของสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ดังนั้นจึงต้องใช้ฮะมะยะมาป้องกันเอาไว้ นอกจากนี้ ฮะมะยะยังใช้เป็นเครื่องรางเพื่อป้องกันอันตรายในการเดินทางเพื่อคุ้มครองเด็กแรกเกิด และช่วยให้ประสบความสำเร็จในการสอบอีกด้วย

- ตุ๊กตาตะรุมะ(Daruma doll)

ตุ๊กตาตะรุมะ(Daruma) เป็นชื่อของพระอินเดียที่ชื่อ Dharma แต่เมื่อออกเสียงภาษาญี่ปุ่นจึงเป็น ตะรุมะ เป็นรูปตุ๊กตาไม่มีขา สวมเสื้อสีแดง ไม่มีลูกตาดำ ซึ่งเป็นรูปแสดงท่าหลับตานั่งสมาธิของพระ Dharma ตุ๊กตาตะรุมะเป็นเครื่องรางที่ใช้เพื่ออธิษฐานขอให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำหรือหวังเอาไว้ โดยจะทำการเติมตาซ้ายอีกข้างหนึ่งโดยมากมักจะใช้ในการขอหน้าที่การงาน การสอบ หรือการแข่งขันกีฬาให้ประสบความสำเร็จ

ตุ๊กตาตะรุมะ(Daruma doll)

เอะมะ(Ema)

เอะมะ(Ema) หรือแผ่นไม้อธิษฐาน (votive tablets) ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ คำว่าเอะ(E)ที่แปลว่าภาพ และมะ(Ma)ที่แปลว่า ม้า ในภาษาญี่ปุ่น เอะมะเป็นแผ่นไม้ที่ใช้เขียนคำอธิษฐานโดยใช้เอะมะเป็นสื่อให้ไปถึงยังเทพเจ้าหรือคามิ เนื่องจากมีความเชื่อว่า ม้าเป็นสิ่งที่เชื่อมต่อระหว่างคนและคามิ ในอดีตเมื่อเวลาที่อธิษฐานสิ่งที่สำคัญมากต่อคามิ และอยากให้สมความปรารถนาจะ

มอบมาเป็นของกำนัลให้แก่kami ดังนั้นม้าจึงเป็นเหมือนผู้ที่นำความปรารถนา สื่อสารไปถึงยังkami โดยในแต่ละศาลเจ้านั้นก็จะทำอะมะออกมาในรูปแบบที่ต่างกัน เมื่อเขียนคำอธิษฐานแล้วก็จะนำไปแขวนในที่ๆศาลเจ้าหรือวัดจัดไว้ให้ เมื่ออะมะที่แขวนไว้มีจำนวนมาก ทางวัดจะทำการเผาอะมะอันเก่า เพื่อจะได้มีพื้นที่แขวนอะมะอันใหม่

- มะเนกิเนะโคะ(maneki-Neko)

มะเนกิเนะโคะ (maneki-Neko) หรือแมวนำโชค เป็นตุ๊กตาแมวนั่ง ยกขาหน้าข้างซ้ายขึ้นมา 1 ข้างทำท่ากวัก คนญี่ปุ่นเชื่อว่า เมื่อนำมาตั้งไว้ที่ร้านค้าจะช่วยให้มีโชคลาภ ทำมาค้าขึ้นเนื่องจากแมวนำโชคเรียกลูกค้าให้เข้ามาในบ้านนั่นเอง

จะเห็นได้ว่า เครื่องรางในศาสนาชินโตพื้นบ้านของญี่ปุ่นนั้นมีความหลากหลาย แต่ก็กันไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการตอบสนองความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัย โชคลาภและความสุข ความราบรื่นในการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถซื้อหาได้ในศาลเจ้าหรือวัดทั่วไป ซึ่งถ้าเป็นศาลใหญ่ก็จะมีการขายผ่านอินเทอร์เน็ต มีการสั่งซื้อแล้วส่งทางไปรษณีย์ไปให้ ซึ่งบางครั้งการซื้อเครื่องรางก็เพื่อเป็นของที่ระลึกจากศาลเจ้าหรือเป็นของฝาก ดังนั้นความต้องการจึงประกอบด้วย 2 ส่วน คือเกิดจากความต้องการความช่วยเหลือจากเทพเจ้าอย่างแท้จริงในยามประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตกับรู้สึกว่าเป็นสินค้าทั่วไปในยามที่ไม่ได้มีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือ ในขณะที่ทางศาลเจ้าเองก็มองว่าเครื่องรางเป็นสินค้าอย่างหนึ่งที่จะช่วยสร้างรายได้ให้กับศาลเจ้ามีการทำเครื่องรางที่มีความสำคัญเฉพาะอย่าง ให้มากขึ้นเพื่อให้ตรงกับความต้องการมาก

ที่สุด เช่น เครื่องรางเพื่อช่วยให้เดินทางปลอดภัย ก็จะมีแยกเฉพาะการเดินทาง
โดยเครื่องบิน เป็นต้น นอกจากนี้ ก็พยายามทำให้เครื่องรางมีรูปลักษณะที่
สวยงามดึงดูดใจผู้ซื้อมากยิ่งขึ้น

มะเนะคิเนะโคะ (maneki-Neko)

京都府のえんむすびお守り

地主神社ご利益まいり

幸福祈願所「しあわせのつら」
 続く「つら」、その神宮・聖域が神々によりけり御縁がいただけるという。御縁の御縁（つら）には、一「つら」の御縁が、まぐさの縁に結んでいる。

仕事 上達の神さまと縁で大成功
 「仕事」と縁で上達の神さまと縁で大成功。お守り（しあわせのつら）の御縁が、まぐさの縁に結んでいる。御縁の御縁（つら）には、一「つら」の御縁が、まぐさの縁に結んでいる。

厄除 厄除の神さまと縁で厄除
 「厄除」と縁で厄除の神さまと縁で厄除。お守り（しあわせのつら）の御縁が、まぐさの縁に結んでいる。御縁の御縁（つら）には、一「つら」の御縁が、まぐさの縁に結んでいる。

お守り
 えんむすびお守り

お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円	お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円	お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円	お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円	お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円	お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円	お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円	お守り お守り（しあわせのつら） 1,000円 送料100円
---	---	---	---	---	---	---	---

お守りの郵送も致します
 ご希望の方は、お守りの名前を「しあわせのつら」でお送りください。
 （お守りの名前）
 1. お守り（しあわせのつら）
 2. お守り（しあわせのつら）
 3. お守り（しあわせのつら）
 4. お守り（しあわせのつら）
 5. お守り（しあわせのつら）
 6. お守り（しあわせのつら）
 7. お守り（しあわせのつら）
 8. お守り（しあわせのつら）
 9. お守り（しあわせのつら）
 10. お守り（しあわせのつら）

โอะมะโมะริ(omamori)

โอะฟุตะ(Ofuda)

ข้อมูลอ้างอิง

Ian reader.Simple Guide to Shinto. Global books Ltd,1998

<http://mothra.rerf.or.jp/ENG/Hiroshima/Things/68.html> 15/10/2002

<http://home.earthlink.net/~ninpobugei/omamori.htm> 15/10/2002

http://www.oren2001.com/japan_22.htm 15/10/2002

<http://www.geocities.com/Tokyo/Teahouse/5555/talisman.htm> 15/10/2002

http://www.isei.or.jp/image_map/winter/hamaya.html 15/10/2002

สำนักหอสมุด